

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee
Narva mnt 7a
15172, Tallinn, Harju maakond

Teie 22.10.2024 nr DM-129477-3

Meie 18.12.2024 nr 7.1-7/24/18286-3

**Arvamuse andmine Hagudi II liivakarjääri
korrastamistingimuste ning Hagudi III
keskkonnakaitseloa taotluse osas**

Hagudi maardla paikneb Rapla maakonnas Rapla vallas Hagudi külas katastriüksustel Nõmme (66903:003:0023), Jaagu-Jüri (66903:003:0002), Nõmme (66903:003:0024) ja Jaagu-Jüri (66903:003:0003), mis piirnevad lääne küljes tugimaantee nr 15 Tallinna – Rapla – Türi kinnistuga (66903:003:1731) ja riigitee praegune aadress seal asukohas on ligikaudu km 42,15 – 42,50.

Transpordiameti (endise Maanteeameti) tellimisel koostas Skepast&Puhkim OÜ 2020. a. eskiisiprojekti Tugimaantee nr 15 Tallinna – Rapla – Türi km 4,553 – 47,619 Tallinn – Rapla lõigule. Eskiisprojekti põhieesmärgiks oli Tallinn – Rapla vahelise maanteelõiguse liiklusohutuse taseme tõstmiseks lõiguti parema plaanilahendusega trassi valik, ristmike, ristete ja Rail Baltica trassiga lõikumiste asukohtade ja optimaalsete ja majanduslikult tasuvate lahenduste leidmine. Eskiisprojekti tehnilise kirjelduse järgi jaotati vaadeldav teelõik neljaks lõiguks, mille IV. lõik asub Rapla vallas Hagudi – Rapla (km 36,7 – 46,25). Hagudi – Rapla lõiku kuuluvad muuhulgas Aranküla ökodukt (koos raudtee ökoduktiga) km 41,7 ja Aranküla liiklussõlm km 41,7 – 42,5 (vt Lisa 1 – Hagudi III asukoht eskiisprojekti IV. lõigu 2. asendiplaanil). Seletuskirja ja asendiplaani joonise alusel on IV lõigule Hagudi ja Aranküla piirkonnas ette nähtud ulukite jaoks ökoduktid ja eritasandiline ristumine Tallinn – Rapla – Viljandi 1520 mm raudteega. Eritasandilise ristumisele eelnevad silmusrampide ja ringiristmikega pealesõidud. Vastavat riigi huvi kajastav eskiisprojekti lahendus on kantud koostamisel olevasse Rapla valla üldplaneeringusse.

Juhime tähelepanu, et Hagudi maardla jääb Rapla maakonnaplaneeringus kavandatud rohelise võrgustiku koridori, samuti jääb maardla perspektiivse riigiteega kattuv osa Rapla valla koostatava ÜP rohelise võrgustiku tugialale. Rohevõrgustiku jätkuvuse tagamiseks on riigitee eskiisprojekti kavandatud Aranküla ökodukt.

Lisaks nähtub Lisa 1 asendiplaanilt, et Hagudi III mäeeraldise ala lõikub kavandatava Aranküla ökodukti asukohaga. Võttes arvesse, et samasse rohekoridori vööndisse RB raudteetrassil rajatakse ulukitunnelid (altläbipääsud), siis ei ole tulevikus välistatud ulukite altläbipääsu rajamine sama rohekoridori lõikumisel tugimaanteega 15, aga see eeldab tõenäoliselt sarnast lahendust rohekoridori 1520 mm raudteega lõikumisel. Suurulukite altläbipääsu gabariidiks hea (tavalise) lahenduse puhul loetakse 25-30 m laiust ja 5 m kõrgust. Loomapääsu asukoht ei ole eskiisprojekti staadiumis täpselt määratud ja võib tulevase projekteerimise staadiumis veidi nihkuda.

Lähtudes eskiisprojekti tuleb maavajaduse hindamisel lähtuda perspektiivse riigitee 2+1 ristlõikest. Vastavalt „Riigiteede ristlõike valimise juhendile (27.02.2022)“ on sõidukiiretega kõrgel muldel paikneva 2+1 sõidurajaga ristlõike teekonstruktsiooni vähim laius teekatte tasapinnas 16,5 m.

Kuna eskiisprojekti staadiumis ei olnud lähteülesande osaks kavandada tee pikiprofiil, siis ei ole võimalik lõplikult hinnata tulevase maantee kõrguslikku paiknemist Hagudi – Rapla lõigus. Arvestades, et Hagudi – Rapla sõidutee on kavandatud viaduktiga ületama Tallinn – Rapla – Viljandi 1520 mm raudteed, siis peab sõidutee Hagudi II ja III karjääride piirkonnas paiknema umbes tänase maapinna absoluutkõrgusel 69,0 – 69,5 m või võib osaliselt paikneda ka süvendis. Mäeeraldise geoloogilise uuringu alusel paiknevad Hagudi II ja III maardlate aktiivsed tarbevarud maapinnast 5,8 – 6,7 m sügavuseni (plokid 9, 10, 11, 21, 22 ja 23). Prognoositav kaevandamisjärgne veetase paikneb absoluutkõrgusel 64,5 m. Seega juhul, kui varud kaevandada lõppsügavuseni ja teostada maantee muldkeha tagasitäide vajaliku kõrguseni, siis on eeldatav tulevase maantee nõlva kogukõrgus umbes 6,0 – 6,5 m.

Lähtuvalt kehtivatest Transpordiameti juhenditest tuleb tagada kavandatud Tugimaantee nr 15 Tallinna – Rapla – Türi 2+1 sõdurajaga tee muldkeha ulatuses tagasitäide keskteljest 1,0 m madalamalt (absoluutkõrgusel 68,5 m) ja keskteljest mõlemale poole 11 m laiuselt 4% kaldega. Määruse nr 71 „Tee projekteerimise normid“ Lisa 1 Tabel 35 alusel on ühtlaseteralisest liivast ja mällist rajatud ≤ 12 m kõrguse mulde nõlva alaosas 0-6 m vähimaks nõlvuseks lubatud 1:2. Sõidutee teljest 1,5 m sügavuseni peab olema tagatud mitte-külmakerkelise materjali kasutamine tagades muldkeha tihendusteguri $\geq 0,98$. Lisaks peab arvestama Transpordiameti 2016. a juhise „Muldkeha ja drenkihi projekteerimise, ehitamise ja remondi juhis“ tabelis 3.1 toodud tugimaantee vajumite ja kaldemuutuste piirmääradega, tagades seejuures, et muldkeha lühiajaline koguvajum ei ületaks 100 mm 5 aasta jooksul pärast selle rajamist. Kavandatava mulde (tagasitäite) lahenduse eluiga peab olema vähemalt 50 aastat. Tagasitäide peab olema tehtud võimalikult ühtlase materjaliga kihtide kaupa tihendades, tagades ühtlased vajumid tee piki- ja põiksuunas.

Kokkuvõtvalt on Transpordiameti hinnangul võimalik Hagudi karjääride aladel tagada mõlemad riigi huvid: nii maavara kaevandamine kui ka Hagudi – Rapla riigitee teelõigu ehitamine. Seejuures tuleb kattuval alal kaevandustööd teostada viisil ja ulatuses, mis arvestaksid perspektiivse ehitustegevusega, et vältida riigile ebamõistlikke kulutusi tulevikus. Kavandatud tee asukohas on seega kaevandamine võimalik tingimusel, et kaevandi tagasitäitmine tehakse tehnoloogia ja materjalidega, mis sobivad tee ehitamiseks ning tagavad ka tee stabiilsuse, püsivuse ja säilivuse.

Hagudi II korrastamisprojekti koostamisel tuleb muldkeha lahendus projekteerida, sealhulgas tagasitäite pinnaste valik teostada, vastava pädevusega spetsialisti (vähemalt diplomeeritud teedeinsener, tase 7) poolt.

Lähtuvalt maakonnaplaneeringusse kantud rohekoridori võõndist on siiski soovituslik kaaluda eelnimetatud ulatuses (maantee koridori ja maardla lõikumisala) Hagudi III maardla varude mitte kaevandamist. Hagudi II maardla osas tuleb sarnasel lõikumisalal korrastamise järgselt tagada tagasitäide eelnimetatud ulatuses ja tingimustel, mistõttu tiigi rajamine korrastustegevuste käigus ei ole maantee ja rohekoridori lõikumise asukohas mõeldav.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiit Harjak

juhataja

planeerimise osakonna tehnovõrkude üksus

Lisa 1: Hagudi III asukoht eskiisprojekti 4. lõigu 2. asendiplaanil

Lisaadressaadid: Rapla Vallavalitsus
Elektriväli OÜ

Ott Talvik
53050495, Ott.Talvik@transpordiamet.ee
Transpordiameti Arendamise osakonna ehitusmaterjalide ekspert